

PROGRAMA D'EDUCACIÓ AMBIENTAL

GUIA D'ACTIVITATS /// 2013- 2014

Consorci per a la
Gestió de Residus
del Vallès Occidental

EDICIÓ:
Consorti per a la Gestió
de Residus del Vallès
Occidental.
Juliol de 2013

MAQUETACIÓ I DISSENY:
Spora Serveis Ambientals

MÉS INFORMACIÓ

Consorti per a la Gestió de
Residus del Vallès Occidental
educacioambiental@ccvoc.cat
Tel. 93 727 35 34

GUIA D'ACTIVITATS /// 2013 - 2014

CONSORCI PER A LA GESTIÓ DE RESIDUS DEL VALLÈS OCCIDENTAL

El Consorci per a la Gestió de Residus us proposa, un curs més, un ampli Programa d'Educació Ambiental que inclou activitats adequades per a diferents edats i amb un denominador comú: apropar els infants i joves a la realitat territorial i ambiental que ens envolta i proposar activitats participatives que els conscienciïn sobre la cura de l'entorn i la importància d'una bona gestió dels residus. Unes activitats que, alhora, complementen l'oferta que ofereixen els diferents ajuntaments de la comarca.

Per al curs 2013-2014 es proposa una interessant i variada oferta d'activitats i, atenent la situació econòmica que viuen moltes famílies, s'introdueix, com a novetat, la gratuïtat del transport en autocar per l'activitat del Centre de Tractament de Residus del Vallès Occidental, ubicat a Vacarisses. Creiem que la visita a aquesta instal·lació puntera i de referència al sud d'Europa permet entendre fàcilment i d'una manera interactiva el procés de recuperació i valorització dels residus a la comarca.

A banda de l'activitat al Centre de Tractament, el Programa d'Educació Ambiental ofereix també les ja consolidades activitats de compostatge a les escoles, la visita de la Deixalleria mòbil pensada pels més menuts i els tallers d'elaboració de sabó a partir d'oli usat. També proposa una pràctica científica al laboratori de la Planta de Biometanització de Can Barba, dirigida a un alumnat més especialitzat.

Durant el curs 2012-2013, més de 2.800 alumnes han participat en aquestes activitats, fent possible la divulgació i la sensibilització del reciclatge als centres educatius, i de retruc, a les famílies de l'alumnat, prenent consciència de la importància de la cura de l'entorn i adquirint valors de respecte, sostenibilitat, prevenció, reciclatge i convivència.

Esperem que l'oferta d'enguany us sigui igualment interessant i puguem comptar amb la vostra participació.

Joan Carles Sánchez
President

DONEM VALOR ALS RESIDUS

El Consorci per a la Gestió de Residus del Vallès Occidental és un ens públic supramunicipal que aglutina en l'actualitat 20 ajuntaments de la comarca, el Consell Comarcal i l'Agència de Residus de Catalunya. Té com a objectius crear, gestionar i prestar de forma conjunta els diferents serveis i activitats en matèria de residus al Vallès Occidental.

Des de la seva creació ha treballat per assolir el canvi en el model de gestió en els residus municipals, aconseguint la reducció continuada en la generació de residus i l'augment progressiu de la recollida selectiva, reforçant el canvi gradual d'hàbits de la ciutadania i construint les infraestructures bàsiques per a la gestió i tractament de residus a la comarca.

Actualment, el Consorci gestiona el Centre de Tractament de Residus del Vallès Occidental, ubicat a Vacarisses; la Planta de Biomentanització de Can Barba, situada a Terrassa i la Planta de Voluminosos, a Sabadell. A més, presta el servei mancomanat de recollida d'Oli Domèstic a 17 municipis i el servei de Deixalleria Mòbil.

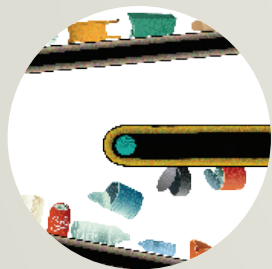
LA SENSIBILITZACIÓ I LA INVESTIGACIÓ, UNA PRIORITAT

La prevenció i el foment del reciclatge és un dels principals eixos d'actuació de l'ens comarcal: el Consorci, vol informar sobre les conseqüències de les pràctiques personals o col·lectives sobre el medi ambient i les possibilitats existents per reduir aquest impacte.

Per aconseguir-ho, el Consorci promou campanyes de sensibilització adreçades a la ciutadania i realitza diferents projectes de sensibilització a la comarca, fent especial atenció als infants i al jovent, com a públic objectiu.

També s'aposta per la investigació per poder innovar constantment i millorar la gestió i el tractament dels residus municipals. La celebració a la comarca del Congrés Internacional d'Innovació en la gestió dels residus municipals REINNOVA n'és un bon exemple.

QUÈ EN FEM DELS RESIDUS AL VALLÈS OCCIDENTAL?

PRESENTACIÓ

El Centre de Tractament de Residus del Vallès Occidental, CTR-Vallès, és una instal·lació que permet tractar els residus de la fracció resta per obtenir materials recuperables i garantir el màxim aprofitament i la reducció de l'impacte ambiental.

El CTR-Vallès ha permès un important canvi de model en la gestió dels residus al Vallès Occidental. La seva posada en marxa permet la clausura i progressiva recuperació del dipòsit controlat de Coll Cardús, que ha rebut les deixalles de la comarca durant més de 30 anys.

OBJECTIUS

- Donar a conèixer quin és el procés que viuen els residus després de la seva recollida.
- Aprendre a valorar la importància de la reducció i la correcta separació dels residus a casa.
- Conèixer les instal·lacions de tractament de residus de la comarca.

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT

La visita consisteix en tres activitats:

Primera part: Iniciació als residus

- Explicació teòrica del destí de cada residu
- Activitat de consolidació de conceptes

Segona part: Experiències amb residus

- Realització de tallers de reutilització de residus

Tercera part: Visita al Centre de Tractament de Residus (CTR-Vallès)

- Recorregut per la passarel·la aïllada i protegida
- Suport d'elements informàtics durant la visita

INFORMACIÓ I INSCRIPCIÓ

Centre de Tractament de Residus
del Vallès Occidental
visita@utectrvoc.com
Tel. 93 113 02 34

A QUI S'ADREÇA?

Alumnes de 5è i 6è de primària i de 1r
i 2n d'ESO
(màx. 50 alumnes).

LLOC DE REALITZACIÓ

Centre de Tractament de Residus
del Vallès Occidental (CTR-Vallès)
Ctra. Terrassa a Manresa C-58, km 28,2
08233 Vacarisses

DURADA

2 h 45' - 3 h

PREU

Activitat gratuïta

NOVETAT

TRANSPORT GRATUÏT

SOM ELS NOUS COMPOSTAIRES!

DESCRIPCIÓ

El compostatge és una pràctica natural per transformar els residus orgànics en un adob sostenible de qualitat, el compost. Iniciar aquesta activitat a l'escola permet observar tot el cicle de la matèria orgànica al centre, i alhora, aprofitar les restes de menjar que es generen a l'escola. L'activitat està adaptada a cada cicle escolar.

Pimera part (45 min): El taller s'inicia amb els i les alumnes que seran responsables del compostador, amb l'explicació dels principals aspectes fisicoquímics a tenir en compte a l'hora de gestionar un compostador.

Segona part (45 min – 1h): S'avaluen els coneixements adquirits utilitzant un joc de taula de grans dimensions i es visita el compostador escolar per observar-ne l'estat i afegir-hi matèria orgànica. Per fer-ho, es divideix el grup en dos i mentre un es queda a la classe fent el joc amb el tutor/a, l'altre visita el compostador amb l'educador/a, i després s'intercanvien.

OBJECTIUS

- Preparar els i les alumnes per a que facin un bon ús del compostador, coneixent els principals aspectes físics i les condicions necessàries per fer un bon compost.
- Conèixer el cicle de la matèria orgànica i el procés d'autocompostatge.
- Saber valorar la importància de la correcta separació en origen i el benefici que s'obté del reciclatge de la matèria orgànica.
- Fomentar el treball en grup i la participació activa de l'alumnat.

INFORMACIÓ I INSCRIPCIÓ

Consorci per a la Gestió de
Residus del Vallès Occidental
educacioambiental@ccvoc.cat
Tel. 93 727 35 34

A QUI S'ADREÇA?

Alumnes que comencen el compostatge aquest any (Cicle Mitjà i Superior).

DESENVOLUPAMENT

- Durada: 1 h 30' - 2 h
- Alumnes per sessió:
1 grup/classe.
- Dates de realització: de setembre de 2013 a juny de 2014.
- Lloc de realització: al centre escolar.

INFORMACIÓ DESTACADA

- L'activitat es podrà adaptar a les característiques específiques del centre.
- Convé que el/la mestre estigui present a l'aula i col·labori.
- El temps de realització de les activitats previstes és variable en funció del ritme de treball del grup.

PREU

Activitat gratuïta.

PASSEM EL RELLEU DEL COMPOSTATGE!

DESCRIPCIÓ

El compostatge és una pràctica natural per transformar els residus orgànics en un adob sostenible de qualitat, el compost. Iniciar aquesta activitat a l'escola permet observar tot el cicle de la matèria orgànica al centre, i alhora, aprofitar les restes de menjar que es generen a l'escola. L'activitat està adaptada a cada cicle escolar.

Primera part (30 – 45 min): El taller s'inicia als alumnes del curs que portarà el compostador de nou, amb l'explicació dels principals aspectes fisicoquímics a tenir en compte a l'hora de gestionar un compostador.

Segona part (30 – 45 min): S'avaluen els coneixements adquirits utilitzant un joc de taula de grans dimensions i es visita el compostador escolar per observar-ne l'estat i afegir-hi matèria orgànica. Per fer-ho, es divideix el grup en dos i mentre un es queda a classe fent el joc amb el/la mestre, l'altre visita el compostador amb l'educador, i després s'intercanvien.

Tercera part (15 min): Els alumnes que passen el relleu del compostador, hauran elaborat prèviament una guia digital en power point sobre l'ús del compostador.

En aquesta part, 3-4 alumnes dels que han elaborat la guia van a la classe on hi ha l'educadora amb els companys que portaran el compostador l'any vinent i presenten la guia digital, explicant-los com han fet ells el compostatge.

OBJECTIUS

- Donar a conèixer el cicle de la matèria orgànica i el procés d'autocompostatge inicial a l'escola, al grup que prenen el relleu.
- Pel que fa al grup que passa el relleu, sintetitzar de manera senzilla i entenedora el treball de compostatge que han estat realitzant ells al llarg del curs.
- Conèixer el cicle de la matèria orgànica i el procés d'autocompostatge.
- Saber valorar la importància de la correcta separació en origen i el benefici que s'obté del reciclatge de la matèria orgànica.
- Fomentar el treball en grup i la participació activa de l'alumnat.

INFORMACIÓ I INSCRIPCIÓ

Consorci per a la Gestió de
Residus del Vallès Occidental
educacioambiental@ccvoc.cat
Tel. 93 727 35 34

A QUI S'ADREÇA?

Alumnes que comencen el compostatge aquest any i els alumnes que passen el relleu (Cicle Mitjà i Superior).

DESENVOLUPAMENT

- Durada: 1 h 30' - 2 h
- Alumnes per sessió: 1 grup/classe.
- De setembre de 2013 a juny de 2014.
- Lloc de realització: al centre escolar.

INFORMACIÓ DESTACADA

- La guia digital es facilita a l'escola un cop han sol·licitat el taller.
- Convé la col·laboració proactiva dels tutors dels dos cursos implicats (qui pren el relleu i qui el passa) i que estiguin presents a l'aula.
- L'activitat es podrà adaptar a les característiques específiques del centre.
- El temps de realització de les activitats previstes és variable en funció del ritme de treball del grup.

PREU

Activitat gratuïta.

SEGUIM FENT COMPOSTATGE!

DESCRIPCIÓ

El compostatge és una pràctica natural per transformar els residus orgànics en un adob sostenible de qualitat, el compost. Iniciar aquesta activitat a l'escola permet observar tot el cicle de la matèria orgànica al centre, i alhora, aprofitar les restes de menjar que es generen a l'escola. L'activitat està adaptada a cada cicle escolar.

Primera part (30 min): El taller s'inicia amb una repàs oral i interactiu amb els alumnes sobre els principals aspectes a l'hora de gestionar un compostador. També es revisa el Diari del Compost per valorar la gestió que s'hagi fet del compostador.

Segona part (1h 30 min): Es visita el compostador escolar per treure'n quatre mostres de compost. Es torna cap a l'aula, es divideixen en els alumnes en 4 grups i comparen la seva mostra amb diferents mostres de compost que ha portat l'educador (compost massa sec, massa moll, compost correcte, etc.).

En un treball conjunt dirigit per l'educador, d'acord amb els coneixements prèviament explicats i l'observació de les diferents mostres, es treuran els resultats i conclusions oportunes que recolliran els problemes detectats i les millores que s'hagin acordat amb els alumnes.

Aquestes conclusions s'anoten a les fitxes de treball que tenen cadascun dels alumnes.

OBJECTIUS

- Revisar la gestió del compostador feta pels mateixos alumnes i donar les eines necessàries perquè ells mateixos puguin saber quines millores hi poden realitzar.
- Saber valorar la importància de la correcta separació en origen i el benefici que s'obté del reciclatge de la matèria orgànica.
- Consolidar l'autocompostatge com a rutina del centre en la gestió dels residus orgànics.
- Fomentar el treball en grup i la participació activa de l'alumnat.

INFORMACIÓ I INSCRIPCIÓ

Consorci per a la Gestió de
Residus del Vallès Occidental
educacioambiental@ccvoc.cat
Tel. 93 727 35 34

A QUI S'ADREÇA?

Alumnes de Cicle Mitjà i Superior que estiguin gestionant el compostador de l'escola des de l'any passat.

DESENVOLUPAMENT

- Durada: 1 h 30' - 2 h
- Alumnes per sessió: 1 grup/classe.
- Dates de realització: de setembre de 2013 a juny de 2014.
- Lloc de realització: al centre escolar.

INFORMACIÓ DESTACADA

- L'activitat es podrà adaptar a les característiques específiques del centre.
- Convé que el tutor/a estigui present a l'aula i col·labori.
- El temps de realització de les activitats previstes és variable en funció del ritme de treball del grup.

PREU

Activitat gratuïta.

PRÀCTICA DE PRODUCCIÓ DE BIOGÀS A PARTIR DE RESIDUS ORGÀNICS

DESCRIPCIÓ:

L'activitat es desenvolupa a la Planta de Biometanització de Can Barba i consisteix en una explicació teòrica general (1h), una explicació específica i una visita per l'exterior de les instal·lacions (1h) i l'experiment pràctic al laboratori de la planta.

Durant l'activitat s'exposa la complexitat dels residus orgànics i quines són les vies de tractament possibles.

Es mostra la Planta de Biometanització de Can Barba com a exemple d'aprofitament energètic i material dels residus orgànics.

La visita finalitza amb l'obsequi d'una bossa de compost produït a la Planta de Biometanització Can Barba com a mostra del resultat de fer una bona selecció de residus orgànics a casa.

OBJECTIUS:

- Conèixer les instal·lacions de tractament de residus de la comarca i el seu funcionament.
- Conèixer el destí i el potencial de la fracció orgànica dels residus municipals.
- Tractar els residus des del vessant científic i tecnològic.
- Determinar la quantitat de biogàs que pot arribar a produir una mostra de residus orgànics.
- Mostrar la importància de la bona selecció de residus orgànics a casa.

INFORMACIÓ I INSCRIPCIÓ

Consorci per a la Gestió de
Residus del Vallès Occidental
educacioambiental@ccvoc.cat
www.cresidusvoc.cat
Tel. 93 727 35 34

ÀMBIT TEMÀTIC

Medi ambient: tractament de residus.

A QUI S'ADREÇA?

Batxillerat i segon cicle d'ESO.

DESENVOLUPAMENT

- Durada: 3 h
- Participants: 24 alumnes.
- Lloc de realització: Planta de Biometanització Can Barba (Crta. N-150, Km.14 Terrassa)

PREU

Activitat gratuïta (transport no inclòs).
(Possibilitat d'utilitzar transport públic)

TALLER DE SABÓ A PARTIR DE L'OLI USAT

DESCRIPCIÓ:

L'activitat es divideix en tres blocs:

La gestió dels residus: es realitza una petita xerrada/debat sobre la gestió dels residus urbans. S'introdueix el concepte de les 3R, els sistemes actuals de tractament de residus i la necessitat de contribuir en la recollida selectiva com a mitjà per millorar la tria dels residus municipals i el seu posterior reciclatge. S'informa sobre les possibilitats de recollida de l'oli a cada municipi: deixalleria, deixalleria mòbil i contenidors, si és el cas.

El procés de saponificació: d'una forma molt bàsica i entenedora els participants descobreixen els fonaments químics de l'elaboració del sabó a partir d'oli domèstic usat.

Fem sabó amb l'oli de cuina: és el moment en el que es posa en pràctica la teoria tractada al taller. Amb l'oli de fregir i la sosa que faciliten els educadors s'elabora el sabó en fred.

OBJECTIUS:

- L'objectiu de l'activitat és aprendre que d'un residu casolà com l'oli domèstic de fregir se'n poden obtenir productes de qualitat, com el sabó, i alhora sensibilitzar sobre la necessitat de reduir, reutilitzar, separar i reciclar els residus.

INFORMACIÓ I INSCRIPCIÓ

Consorci per a la Gestió de
Residus del Vallès Occidental
educacioambiental@ccvoc.cat
www.cresidusvoc.cat
Tel. 93 727 35 34

ÀMBIT TEMÀTIC

Medi ambient: tractament de residus.

A QUI S'ADREÇA?

E.S.O i Batxillerat.

DESENVOLUPAMENT

- Durada: 1 h 30' aprox.
- Participants: 1 grup/classe.
- Lloc de realització: al centre escolar.

INFORMACIÓ DESTACADA

- És convenient que els alumnes portin un recipient on emportar-se el sabó realitzat al taller (un envàs usat tipus iogurt és suficient).
- Cada participant pot portar l'oli de casa. Si no en porten, els educadors en facilitaran per a tothom.

PREU

Activitat gratuïta.

LA DEIXALLERIA MÒBIL A L'ESCOLA

DESCRIPCIÓ:

L'activitat consisteix en ubicar la Deixalleria mòbil al pati de l'escola per tal que els alumnes puguin visitar-la i utilitzar-la. El conductor de la deixalleria fa una breu explicació sobre el seu funcionament i els diferents residus que recull.

Es pot demanar als i les alumnes que portin de casa algun residu per aprendre la diversitat de residus poc habituals.

S'ofereix al professorat material educatiu sobre les deixalleries per a treballar prèviament a la visita. Els materials es troben a www.cresidusvoc.cat.

OBJECTIUS:

- Aprendre la diversitat de residus que es poden separar.
- Donar a conèixer el servei de la Deixalleria mòbil.
- Apropar als infants els recursos que es dediquen per la prevenció de residus.
- Oferir la Deixalleria mòbil com a recurs pedagògic per a l'equip docent.

INFORMACIÓ I INSCRIPCIÓ

Consorti per a la Gestió de
Residus del Vallès Occidental
educacioambiental@ccvoc.cat
Tel. 93 727 35 34

ÀMBIT TEMÀTIC

Medi ambient: tractament de residus.

A QUI S'ADREÇA?

Alumnes d'Educació Infantil i Primària.

DESENVOLUPAMENT

- Durada: L'explicació i visita dura uns 10 minuts per grup (5-7 infants).
- Participants: 1 grup/classe
- Lloc de realització: al centre escolar.

INFORMACIÓ DESTACADA

- S'ha de preveure amb antelació la possibilitat d'accés de la deixalleria mòbil al centre educatiu.

PREU

Activitat gratuïta.

GUIA D'ACTIVITATS 2013 - 2014

POSEM EN VALOR ELS RESIDUS

